

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА
ПОТРЕБИТЕЛСКИЯ КРЕДИТ**

Коментар	Автор	Дата
Доказване на уведомяванеВ чл. 31, ал. 3 се съдържа изискване уведомлението от потребителя до кредитора за прекратяване на договора за кредит да може да бъде доказано.Но законът не поставя подобно изискване по отношение на уведомленията, които кредиторът трябва да изпраща до потребителя, с което потребителите се поставят в по-неблагоприятно положение от кредиторите. Затова, с цел избягване на неравноправно третиране на страните по договора за кредит, предлагам: В чл. 30, ал. 5 да се допълни по следния начин: (5) Кредиторът уведомява потребителя по предвиден в договора начин, който може да бъде доказан, за прекратяване на свръховърдрафта или за намаляване на размера на свръховърдрафта най-малко 30 дни преди промените да влязат в сила.2. В чл. 29, ал. 4 да се допълни по следния начин:(4) Кредиторът уведомява потребителя по предвиден в договора за кредит начин, който може да бъде доказан, за всяко намаляване размера на средствата или прекратяване на договора за кредит под формата на овърдрафт най-малко 30 дни преди промените да влязат в сила.	Николай Гелов	13.01.2026
Относно промяна на лихвения процентПредлагам в ал. 1 на чл. 28, както и в ал. 2 на чл. 29 да се добави, че уведомяването трябва да се извърши поне 30 дни преди влизането в сила на промяната.Мотиви: Същият срок е предвиден в ал. 4 на чл. 29. Все пак, за да бъде едно уведомяване „своевременно“, то би трябвало да се случи достатъчно време преди да влязат в сила съответните промени, така че потребителят да разполага с време за реакция, включително да направи възражение срещу тези промени. Законовото изискване за изпращане на уведомление до потребителя не бива да бъде само проформа, а трябва да гарантира наистина „своевременно“ получаване на информацията от потребителя. 	Николай Гелов	13.01.2026

Форма на договора за кредитАлинея 1 на чл. 24 преповтаря почти дословно ал. 2 на чл. 1.Предлагам да остане само една от тези еднотипни разпоредби.Предлагам в ал. 9 на чл. 24 да се допълни, че общите условия не представляват защитена от закона тайна и следва да са публично достъпни, за да може потребителите да имат достатъчно време да се запознаят с тях преди да пристъпят към сключване на договор за кредит.	Николай Гелов	13.01.2026
Заглавие на глава шестаВ заглавието на глава шеста се използва съкращението „ГПР“, което не е пояснено какво означава. Не става ясно защо е необходимо да се използва това съкращение в заглавието, при положение че то не се среща никъде в текста на тази глава. Освен това в заглавието се говори за „горна граница на лихвените проценти“, но никъде в съдържанието на глава шеста няма такова понятие. Вместо това има горна граница на годишния процент на разходите и на общите разходи по кредита - в чл. 22, ал. 5 и 6.	Николай Гелов	13.01.2026
Пакетни продажбиВ чл. 14, ал. 4 от законопроекта пише, че „кредиторът е длъжен да приема освен застрахователните полици на застрахователя, с който работи“.Но изразът „с който работи“ е много двусмислен и от него не се разбира как точно кредиторът „работи“ със застрахователя – дали действа като застрахователен посредник, тоест получава комисионно възнаграждение за всяка продадена застраховка, или по някакъв друг начин.Освен това в чл. 14, пар. 3 от Директива (ЕС) 2023/2225 се говори за застраховател, който е предпочитан от кредитора, а не с който кредитора работи. Тоест, със закона се предлага доста различна формулировка от тази, която е възприета в директивата на общеевропейско ниво.Затова предлагам в чл. 14, ал. 4 да се промени по следния начин:(4) Когато, като условие за получаване на кредит, кредиторът изисква от потребителя да сключи договор за застраховка, кредиторът е длъжен да приема както полици на предпочитания от него застраховател, така и полици на други застрахователи по смисъла на Кодекса за застраховането, които осигуряват равностойно покритие, без да променя предложените условия за кредит на потребителя.	Николай Гелов	13.01.2026

Относно чл. 11Предлагам от чл. 11 да отпаднат ал. 3-5 по същите аргументи, изложени в предходен коментар относно чл. 10 – няма нужда информацията, изложена достатъчно ясно в стандартния европейски формуляр (приложение №2), да се преповтаря в закона. Нали точно това е смисълът да има приложение – да не се обременява законът с излишни текстове. 	Николай Гелов	13.01.2026
---	----------------------	-------------------

Относно чл. 10В ал. 2 и 3 на чл. 10 се сочи, че потребителят може да бъде „обвързан от предложение“, което намирам за изключително неточно. Предложение за кредит следва да може да прави само кредитен посредник или кредитор. Защото в противен случай, ако предложението за кредит се прави от потребителя, би трябвало именно той, а не кредитора, да определя условията на кредита – размер, срок, начин на погасяване и т. н. Освен това, на редица места в закона, например в чл. 15 и 16, се говори за даване на съгласие от потребителя за сключване на договор за кредит. С какво точно се съгласява потребителя, ако предложението за сключване на договор за кредит идва от него!? Затова предлагам в ал. 2 и в изречение първо на ал. 3 да се заличат думите „от предложение или“, а в изречение второ на ал. 3 да се заличат думите „или след отправяне на обвързващо предложение от потребителя“. Освен това предлагам да отпадне ал. 5 по следните съображения: 1) в ал. 4 е посочено достатъчно ясно, че информацията по ал. 1 се предоставя под формата на стандартния европейски формуляр, така че няма нужда съдържанието на този формуляр да се преповтаря в ал. 5; 2) ако стандартният европейски формуляр някога бъде изменен, ще бъде достатъчно да се промени само приложение №1, вместо да се променя и ал. 5. Също така предлагам ал. 7 да се промени по следния начин: (7) Задължението за предоставяне на информация по ал. 1 се прилага и при предоставяне на договори за кредит от разстояние. В тези случаи кредиторът или кредитният посредник предоставя на потребителя своевременно, преди сключване на договора за кредит, стандартния европейски формуляр, съгласно приложение № 1. Така също предлагам: - ал. 8 да се заличи, защото в стандартния европейски формуляр (приложение №1) изрично е указано кои данни трябва да фигурират на неговата първа страница и няма нужда това да се указва и в закона. - ал. 9 да се заличи, защото информацията, посочена в нея, е посочена достатъчно ясно в стандартния европейски формуляр (приложение №1) и няма нужда да се преповтаря и в закона. И за тези две алинеи важи същият аргумент, който съм изложил и за ал. 5 по-горе – ако някога стандартния формуляр се промени, ще бъде по-лесно да се промени само приложението, вместо да се променят и разпоредби от закона.	Николай Гелов	13.01.2026
---	----------------------	-------------------

Относно чл. 9Предлагам ал. 1 и ал. 2 на чл. 9 да се обединят в една разпоредба със следното съдържание:Чл. 9. (1) Кредиторите или кредитните посредници осигуряват на разположение на потребителите по всяко време обща информация за договорите за потребителски кредит, наричани по-нататък „договори за кредит“, по ясен и разбираем начин на хартиен или на друг траен носител по избор на потребителя, като всички елементи на информацията се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12.Съответно ал. 3 и 4 да се преномерират на 2 и 3, а от техния основен текст да отпадне препратката към ал. 2.	Николай Гелов	13.01.2026
Промяна на ал. 5 от чл. 8 Предлаганата формулировка на ал. 5 от чл. 8 е неясна и двусмислена – в първото изречение от нея се казва, че т. 5 и 6 от ал. 2 не се прилагат в определени случаи, а според второто изречение в същите случаи информацията по т. 5 и 6 от ал. 2 трябва да бъде достъпна за потребителите. Излиза, че т. 5 и 6 от ал. 2 все пак са приложими.Освен това ал. 5 се дублира до голяма степен по смисъл и съдържание с ал. 7 от същия член. Затова предлагам ал. 5 от чл. 8 да отпадне, а ал. 7 да се промени по следния начин: „(5) Когато използваното електронно средство за реклама не позволява информацията по ал. 2 да се визуализира в цялост на екрана, достъпът на потребителите до информацията по т. 5 и 6 от ал. 2 може да бъде осигурен чрез кликване или скролване на екрана, без да се засягат разпоредбите на чл. 68б - 68м от Закона за защита на потребителите.“ 	Николай Гелов	13.01.2026
Относно чл. 8, ал. 2, т. 5 В чл. 8, ал. 2, т. 5 се говори за „цената в брой“, като не се разбира какво точно се има предвид. Моля да се поясни дали става въпрос за цена при плащане в брой или за цена при еднократно плащане, или за нещо друго. На същото място се говори и за „авансово плащане“, което също може да се разбира двусмислено. Като се има предвид, че става въпрос за отпускане на кредит под формата на разсрочено плащане, вероятно под „авансово плащане“ следва да се разбира плащане на първата вноска, но е добре да се поясни, за да няма проблем с тълкуването и прилагането на закона.	Николай Гелов	13.01.2026

Относно чл. 3, ал. 1, т. 4 Според чл. 3, ал. 1, т. 4 за договорите за свръховърдрафт не се прилагат редица разпоредби от закона, в това число чл. 5 (безвъзмездно предоставяне на информация), чл. 6 (забрана за дискриминация), чл. 7 и чл. 8 (изисквания за рекламата), чл. 9-12 (предоставяне на преддоговорна информация). Моля да се поясни с какво договорите за този вид кредит са по-специални от другите, за да се налага за тях да се правят толкова много изключения. И защо, при наличието на толкова много изключения, този вид договори за кредит въобще са включени в закона?	Николай Гелов	13.01.2026
Относно чл. 7Предлагам ал. 1 и ал. 2 на чл. 7 да се обединят в една разпоредба, която да гласи следното:„Чл. 7. Всички рекламни и търговски съобщения, свързани с кредит по чл. 3, трябва да са верни, ясни и да не въвеждат потребителите в заблуждение относно предлагането на дадения вид кредит, разходите по него, или общия размер на кредита.“ 	Николай Гелов	13.01.2026
Относно чл. 6, ал. 3Моля да се поясни как следва да се разбира изразът „надлежно обосновани“, използван в ал. 3 на чл. 6. Какво трябва да съдържа обосновката и трябва ли тя да бъде публично достъпна?	Николай Гелов	13.01.2026

Относно чл. 6, ал. 1Предлагам в ал. 1 на чл. 6 да се направи следната редакционна промяна (отбелязана е с удебелен шрифт):„Чл. 6. (1) Кредиторите и кредитните посредници не могат да осъществяват пряка или непряка дискриминация спрямо потребители, които търсят, сключват или са страна по договор за кредит, за който се прилага този закон, по причини, въз основа на тяхната раса, пол, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.“Мотиви: В приложното поле на закона попадат не само договори за потребителски кредит, но и редица други договори за кредит, изброени в чл. 3. И е логично забраната за дискриминация да важи за всички тях, още повече, че забраната за дискриминация по принцип е въведена дори на конституционно ниво.	Николай Гелов	13.01.2026
---	----------------------	-------------------

Кредити, изключени от обхвата на договораВ чл. 4, т. 3 се говори най-общо за договори за кредит, чийто общ размер надвишава 100 000 EUR или равностойността им в друга валута по курса на БНБ към датата на сключване на договора. Редно е да се уточни, че става въпрос за договори за „потребителски кредити“, за да се получи обвързаност с т. 1 на ал. 1 от чл. 3 и така да се изясни приложното поле на закона по отношение на договорите за потребителски кредити.В следващата т. 4 на чл. 4 се говори за годишен процент на разходите, който е „по-нисък от преобладаващия на пазара и не се предлага на широк кръг лица“. За да се гарантира точно и недвусмислено прилагане на закона, редно е да се даде пояснение кой е органа, който определя преобладаващия на пазара годишен процент на разходите, по каква методика и на какъв период от време се извършва тази дейност, както и къде може да се види резултата, тоест да може да се проследи как се „движи“ пазарния размер на годишния процент на разходите.Освен това е необходимо да се поясни и какво означава „широк кръг лица“. По-надолу в чл. 4, в неговата т. 6, се говори за „договори за кредит, които са в резултат на уреждане на спор пред съд или друг орган, установен със закон“.А съгласно действащото българско право (за справка – чл. 8 от ЗЗД) договорът е съглашение, тоест споразумение, между две или повече лица, с което се цели създаване, уреждане или унищожаване на една правна връзка между тях. Тоест договорът има доброволен характер.И не виждам как един съд може със свой акт да породи (със силата на пресъдено нещо) договор за кредит, с който да задължи някого да даде кредит другиму.Затова предлагам от чл. 4 да отпадне т. 6 или най-малкото нейната разпоредба да бъде приведена в съответствие с българското право.	Николай Гелов	13.01.2026
--	----------------------	-------------------

Незначителни и ограничени таксиВ чл. 3, ал. 2, т. 2 се използва понятието „незначителни такси“, но в §1 от допълнителните разпоредби не е обяснено какво означава то. Което дава възможност за широко тълкуване, както от подлежащите на контрол лица (кредитори и кредитни посредници), така и от контролните органи.Освен това в чл. 4, т. 8, буква „б“ се използва друго понятие – „ограничени такси“, чийто точен смисъл също е неясен и може да се тълкува абсолютно произволно. Същото понятие е употребено и в т. 9, буква „в“ от същия член, като там се уточнява, че става въпрос за „ограничени такси“, които се дължат от потребителя при забавено плащане. Като тук вероятно става въпрос за буквално, но неточно транспониране на разпоредби от европейска директива, защото в Република България при забавено изпълнение не се дължи такса, а обезщетение в размер най-малко на законната лихва (за справка – чл. 86 от ЗЗД). Предлагам в закона да се поясни както точно означават „незначителни такси“ и „ограничени такси“, за да е ясно най-малко каква е разликата между тези две понятия. А относно т. 9, буква „в“ от чл. 4 - да се уточни дали при забавено плащане, освен „ограничени такси“, се дължи и обезщетение съгласно чл. 86 от ЗЗД.	Николай Гелов	13.01.2026
--	----------------------	-------------------